

Nota van Inlichtingen Europese aanbesteding "Datastrategie ORTESE"

Datum: **30 mei 2025**

In deze Nota van Inlichtingen geeft Opdrachtgever antwoord op de in het kader van de hierboven genoemde Europese aanbesteding gestelde vragen en geplaatste opmerkingen. Deze Nota van Inlichtingen maakt integraal onderdeel uit van de Europese openbare aanbesteding "Datastrategie ORTESE" d.d. 2 mei 2025 met kenmerk, 202502053.

- **De aangepaste planning wordt separaat toegevoegd aan deze Nota van Inlichtingen**

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1.	Aanbestedingsdocument	<p>Wij denken dat het daadwerkelijk sluiten van dataovereenkomsten inclusief alle juridische details die daarbij komen kijken een stap te ver zal zijn voor deze uitvraag. Ook omdat (mogelijk) geen definitieve duidelijkheid is over de uiteindelijke contractpartners aan het einde van de looptijd van deze aanbesteedde overeenkomst (paragraaf 2.3). Kunt u dit beeld bevestigen?</p> <p>Zo ja, zou het volstaan om binnen de opdracht voor de verschillende beoogde dataovereenkomsten te beschrijven: (i) wat de technische afspraken die onderdeel van het contract moeten zijn en, (ii) mogelijk een beschrijving van een daaraan gekoppeld afsprakenstelsel ?</p>	<p>Nee, dit beeld kunnen we niet bevestigen. Conform paragraaf 3.1 - 'Eisen met betrekking tot de uitvoering en inrichting van de opdracht' dienen de overeenkomsten met de data-eigenaren/ registerhouders uiterlijk 31 december 2025 te zijn gesloten.</p> <p>ORTESE is gebaseerd op het dataminimalisatie principe, waarbij enkel de strikt noodzakelijke data wordt opgevraagd. Opdrachtnemer wordt gevraagd om samen met het projectteam zich hiervan een beeld te vormen en nadere invulling aan te geven. Dat is echter wel inclusief het sluiten van de overeenkomsten zelf, conform de eisen zoals genoemd in bovenstaande paragraaf van het Aanbestedingsdocument, met uitzondering van ondertekening van de Overeenkomst.</p>
2.	Aanbestedingsdocument, pagina 5	<p>Zijn er al plekken beschikbaar waar de ORTESE inzichten herhaald en geschaald kunnen worden?</p>	<p>De inzichten vanuit ORTESE zullen zoveel verschillende aspecten van een energiesysteem betreffen dat het breed kan worden opgeschaald naar onder andere de Ehubs in Nederland. Zie ook: Energy Hubs: een sleutelrol in ons toekomstige energiesysteem met daarin de 1200 kansrijke Ehubs in Nederland.</p>

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
3.	Aanbestedingsdocument, pagina 5	Naar verwachting wordt de subsidieaanvraag in oktober 2025 toegekend. Wat gebeurt er als er geen subsidie wordt toegekend?	Let op: het is een opdracht vooruitlopende op een subsidie uitvraag. Voor zover er nu zicht op is gaat de desbetreffende subsidie uitvraag door. Daarnaast worden er meerdere mogelijkheden voor alternatieve financiering verkend in het geval de huidige aanvraag geen doorgang vindt. Hierdoor zal het eindresultaat van deze opdracht weliswaar later, maar alsnog worden gebruikt.
4.	Aanbestedingsdocument, pagina 7	Welke databronnen heeft opdrachtgever reeds geïdentificeerd?	ORTESE is gebaseerd op het dataminimalisatie principe, waarbij enkel de strikt noodzakelijke data wordt opgevraagd. Opdrachtnemer wordt gevraagd om samen met het projectteam zich hiervan een beeld te vormen en nadere invulling aan te geven. Bronnen die in ieder geval idealiter van belang gaan zijn, zijn meetdatabestanden van geselecteerde aangeslotenen in het ORTESE gebied (te denken valt aan glastuinbouwbedrijven, bedrijven op de drie geselecteerde bedrijventerreinen en GETEC plus haar klanten, AVG-proof kleinverbruiksdata), netbelastingdata van in ieder geval Enexis en switchdata van Enexis. Daarnaast zal, in overleg met het projectteam, marktdata van handelsplatformen voor de hand liggen. Welke markten en in welke granulariteit is nog onderwerp van gesprek.
5.	Aanbestedingsdocument, pagina 7	Met hoeveel registerhouders/data-eigenaren (juridische entiteiten) moeten overeenkomsten afgesloten worden?	Zie de antwoorden op de vragen 1 en 4. Welke partijen er nodig zijn is onderdeel van de opdracht. We zoeken naar de minimale variant en het is aan de indiener om hier onderzoek en een voorstel voor te doen.
6.	Aanbestedingsdocument, pagina 7	Met betrekking tot het afsluiten van overeenkomsten met registerhouders en data-eigenaren. Welke rollen, expertise en capaciteit brengt opdrachtgever in (onder andere Legal)?	De Opdrachtgever (RVO) zal met het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en met TSE SI gezamenlijk in de klankbordgroep deelnemen. Het is aan Opdrachtnemer om de juiste kennis en capaciteit te borgen in de werkpakketten.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
7.	Aanbestedingsdocument, pagina 7	Probleemeigenaren; wat is de onderlinge relatie, samenhang en belang van de probleemeigenaren?	Gebiedsgerichte aanpak, zoals bij ORTESE, verbindt alle partijen en maakt onderling delen van energie, data en kennis steeds belangrijker. Door de voordelen van samenwerking, afstemming te laten zien, waarbij zeker ook rekening wordt gehouden met de verschillende belangen, wordt uiteindelijk een gezamenlijk doel gesteld en gehaald.
8.	Aanbestedingsdocument, pagina 7	Probleemeigenaren: Hoe uit zich dat tijdens de opdracht bij de rolinvulling richting opdrachtnemer? (vb omvang in aantal vragen, prioriteit, budget etc.)	Het is aan Inschrijver om aan te geven hoe zij met alle deelnemers binnen ORTESE de opdracht wil aanpakken. Opdrachtgever zal de contacten die daarvoor nodig zijn bij de startbijeenkomst delen.
9.	Aanbestedingsdocument, pagina 8	Moeten de overeenkomsten afgesloten zijn op 31 december 2025 of moet er overeenstemming zijn over de inhoud van de overeenkomst?	Zie de antwoorden op de vragen 1, 4 en 5.
10.	Aanbestedingsdocument, pagina 8	Zijn er bestaande ondertekende samenwerkings-overeenkomsten tussen de opdrachtgevers van ORTESE die als basis kunnen dienen en/of op voorgebouwd kan worden?	Nee, deze zijn er niet voor dit doel. Wel kan gebruik worden gemaakt van de contacten bij de opdrachtgevers van deze opdracht om (een deel van) de gesprekken mee te voeren.
11.	Aanbestedingsdocument, pagina 8	In wiens IT omgeving wordt de Digital Twin gehost? M.a.w. ontsluiten alle partijen data naar 1 organisatie die de Digital Twin uiteindelijk realiseert of ontsluiten alle partijen data naar alle partijen?	De digital twin wordt ontwikkeld door één (1) partij en gehost in een cloudomgeving. De data zal dientengevolge technisch ontsloten worden richting deze gehoste omgeving van voornoemde partij. Echter, het gebruiksrecht dient bij alle opdrachtgevers van ORTESE en haar projectpartners te liggen daar waar dat nodig is, omdat anders de projectdoelstellingen niet kunnen worden behaald. Ook hiervoor geldt het dataminimalisatie principe.
12.	Aanbestedingsdocument, pagina 8	In navolging van voorgaande vraag: vereist dit bilaterale overeenkomsten tussen registerhouders en de centrale entiteit die de DT realiseert of groepsovereenkomsten waarbij iedereen data met iedereen deelt?	Ja, betrokken partijen delen die data die nodig is voor de afstemming. Zie ook het antwoord op vraag 11.
13.	Aanbestedingsdocument, Pagina 8	Welke rol heeft opdrachtnemer en welke rol heeft het Werkpakket Ontwerpen?	Opdrachtnemer zit in de klankbordgroep en zal in die rol de voortgang, richting en inhoud bijhouden. Hoe het werkpakket ontwerpen wordt opgezet is aan de creativiteit van de Inschrijver.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
14.	Aanbestedingsdocument, Pagina 9	Hoe is de prijs bandbreedte tot stand gekomen?	De gehanteerde bandbreedte is tot stand gekomen door ervaringen uit eerdere soortgelijke opdrachten.
15.	Bijlage 3 DVO Datastrategie ORTESE, artikel 19.2	Aansprakelijkheid. Graag zien wij voor dit artikel de beperking opgenomen van drie keer de opdrachtwaarde per gebeurtenis met een maximum van 1 miljoen euro per jaar, de beperking vervalt bij opzet of grove schuld van onze zijde. Gaat u hiermee akkoord?	Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met uw voorstel. Zie tevens het antwoord op vraag 91.
16.	ARVODI 2025, artikel 23.5	Afstand toekomstige persoonlijkheidsrechten. Kan worden opgenomen dat de opdrachtgever de opdrachtnemer vooraf informeert bij ander gebruik al dan niet in gewijzigde vorm van diensten, adviezen en of werken van de contractant? En dat elke aansprakelijkheid vervalt jegens opdrachtnemer bij het wijzigen of andere toepassing door de opdrachtgever van diensten, adviezen en of werken van opdrachtnemer?	Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met uw voorstel. Opdrachtgever zal in de Overeenkomst opnemen dat hij uitsluitend gerechtigd is tot aanpassing van de resultaten van de Diensten als Opdrachtnemer daarmee uitdrukkelijk instemt.
17.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 5.2.1, pagina 15	Zijn er specifieke mijlpalen en deadlines binnen de looptijd van de overeenkomst die als cruciaal worden beschouwd en waar rekening mee moet worden gehouden in de planning? Hoe wordt de voortgang gemonitord?	Het is aan Inschrijver om aan te geven wat zij als logisch zien in de planning en de werkpakketten. De Inschrijving zal hier ook op worden beoordeeld, conform de beschreven beoordelingsaspecten . Wel is afstemming met het project "Doelarchitectuur", wat nu in onderzoek is, noodzakelijk, daar er een verbinding is tussen beide projecten. Hieruit voortvloeiend kunnen specifieke mijlpalen en deadlines benoemd worden die voor beide trajecten cruciaal zijn. Contacten met dit project worden door Opdrachtgever verzorgd.
18.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1, pagina 8	Hoe wordt de samenwerking met het werkpakket Ontwerpen van het programma ORTESE georganiseerd? Zijn er specifieke communicatie- en rapportagevereisten?	Kennisdelen is een verplicht onderdeel van deze opdracht. Als eindresultaten wil Opdrachtgever drie (3) punten terugzien, zoals genoemd op pagina 8 van het Aanbestedingsdocument. In welke vorm is aan de creativiteit van de Inschrijver en kan later nog met de klankbord groep verrijkt worden.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
19.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3, pagina 8	Wat zijn de belangrijkste elementen die moeten worden opgenomen in het strategisch adviesrapport? Zijn er bijvoorbeeld specifieke onderwerpen of analyses die de opdrachtgever verwacht?	Hiervoor verwijst de Aanbestedende dienst naar Hoofdstuk 3 "Eisen ten aanzien van de opdracht en bijzondere uitvoeringsvoorwaarde".
20.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 5.2.2, pagina 16	Ter onderbouwing dient er een tabel te worden toegevoegd. Klopt het dat deze tabel geen onderdeel uitmaakt van het plan van aanpak(max 25 pag,) en het CV (max 2 pag.)	De tabel maakt geen onderdeel uit van sub-gunningscriterium 5.2.1 'Wensen ten aanzien van het plan van aanpak'. De tabel is onderdeel van het sub-gunningscriterium 5.2.2 'Wensen ten aanzien van het in te zetten projectteam'. De omvang van de tabel heeft geen maximale grootte en valt buiten het plan van aanpak en het cv. Het dient als onderbouwing van de cv's bijgevoegd te worden. De Aanbestedende dienst heeft voor dit onderdeel geen maximale pagina aantal omschreven, omdat dit niet nodig wordt geacht.
21.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 4.3.2, pagina 13	Het totaal van de referentieopdrachten dienen een minimale waarde te hebben van € 100.000,- exclusief btw. Is er een minimale waarde per individuele referentie?	Nee. In paragraaf 4.3.2 'Referentiegegevens (technische bekwaamheid)' stelt de Aanbestedende dienst dat het totaal van de drie referentieopdrachten tezamen een minimale waarde dienen te hebben van € 100.000,-. Er wordt geen minimum bedrag per referentieopdracht gesteld.
22.	Aanbestedingsdocument, H 3.7, pagina 11	Onder het kopje 'specifieke eisen social return' wordt in de tweede paragraaf gesproken over een loonsom, schademeldingen en meerdere contractjaren. Het lijkt er op dat deze tekst niet aansluit bij deze aanbesteding. Klopt dat? Zo ja, wat is de juiste tekst?	Paragraaf 3.7 'Bijzondere uitvoeringsvoorwaarde met betrekking tot sociale voorwaarden' komt te vervallen. Reden hiervoor is dat de duur van de opdracht te kort is om impact te realiseren.
23.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.6, pagina 10	Wij onderstrepen dat we zuinig moeten zijn op het milieu. Hoe zal de inzet van zero-emissievoertuigen worden gecontroleerd?	Dit wordt niet door de Aanbestedende dienst gecontroleerd. De Aanbestedende dienst gaat er in goed vertrouwen vanuit dat Opdrachtnemer zich houdt aan deze gestelde eis.
24.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.3, pagina 9	De tarieven dienen onder andere inclusief kosten vergaderruimten te zijn. Zijn er ruimtes beschikbaar bij de gemeente Emmen (of andere probleemhouders) die kunnen worden gebruikt? En zo ja, is het gebruik van deze ruimtes voor deze opdracht zonder kosten?	Opdrachtnemer dient er vanuit te gaan dat zij zelf zorg moeten dragen voor vergaderruimten. Wel kan overleg worden gepleegd of er eventueel bij de gemeente Emmen of elders bij projectpartners ruimtes beschikbaar gemaakt kunnen worden, maar Opdrachtnemer mag hier niet automatisch van uit gaan.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
25.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 2.1, pagina 7	Met data leveranciers moeten overeenkomsten worden afgesloten. Zijn hier al vaste formats / standaarden voor beschikbaar?	Er zijn in de markt verschillende formats beschikbaar. Het is aan Opdrachtnemer om de toepasbaarheid daarvan te toetsen en daar waar nodig aan te passen dan wel volledig nieuw te ontwerpen. Zie ook het antwoord op vraag 10.
26.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 1.2, pagina 5	Opdrachtgever werkt tot de subsidieverlening aan het specificeren van de digital twin. Wat wordt daar onder verstaan? En wat is de rol van de opdrachtnemer?	Deze opdracht is een voorloper van een uiteindelijke subsidie uitvraag. De datastrategie die in deze opdracht wordt ontwikkeld zal als basis dienen voor de subsidie uitvraag. Datzelfde geldt ook voor de doelarchitectuur die parallel aan deze opdracht wordt opgesteld en waar Opdrachtnemer (vanwege de dwarsverbanden) mee in interactie zal zijn. Zie ook het antwoord op vraag 3.
27.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 1.2, pagina 5	Een digital twin is heeft betrekking op een afgebakend geografisch gebied. Wat is het geografische gebied?	In deze opdracht is gekozen voor het gebied ORTESE, wat bestaat uit de volledige gemeente Emmen, inclusief omliggende dorpen. De digital twin van dit gebied zal echter modelleringskeuzes maken waardoor er geen exacte kopie van het gehele gebied wordt gebouwd, maar enkel de relevante gebieden voor ORTESE. Andere voorbeelden waar het na afloop kan landen zijn soortgelijke gebieden waar vraag en aanbod bij elkaar komen. Hoe die grenzen worden gekozen, is afhankelijk van de wensen van het gebied.
28.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.3, pagina 9	Er is sprake van een maximale (en minimale) opdrachtsom. Waar is de basis van deze inschatting?	Zie het antwoord op vraag 14.
29.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 1.2, pagina 5	Voor de realisatie van de digital twin heeft de gemeente Emmen een subsidie aangevraagd. Is de start van dit project nog afhankelijk van het wel/niet toekennen van de subsidie?	Nee, zie het antwoord op vraag 26.
30.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 1.1	Functionele eisen DigitalTwin <ul style="list-style-type: none"> • Is een 3D weergave voor objecten of gebieden vereist? • Is een richtlijn document beschikbaar mbt de functionele vereisten? 	Zie onderstaand de beantwoording per bullet: <ul style="list-style-type: none"> • Nee, er is geen 3D weergave vereist. • Er is geen richtlijndocument beschikbaar, daar opdrachtnemer wordt gevraagd dit gezamenlijk met de opdrachtgever vorm te geven.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
31.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 2.1	<p>Techniek en infrastructuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn er beperkingen of vereisten rondom de ontsluiting van data naar derden of externe systemen? (Bijvoorbeeld via API's, OGC-standaarden zoals WMS/WFS, of andere integratieprotocollen.) • Wordt er gebruik gemaakt van cloudopslag of een eigen infrastructuur? 	<p>Zie onderstaand de beantwoording per bullet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De exacte technische invulling is aan Opdrachtnemer om te identificeren wat haalbaar en realiseerbaar is. Hieraan kan invulling worden gegeven door interactie met het parallelle project Doelarchitectuur, waarbinnen deze keuzes gemaakt zullen gaan worden. • De digital twin zal in een cloudomgeving gehost worden. Het wordt voorzien dat de statische data hierbinnen wordt opgeslagen, maar dat dynamische data middels koppelingen met deze cloudomgeving worden ontsloten.
32.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1 .1 , 2a	<p>Afspraken, procedures en juridische status</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn er al afspraken of convenanten over datadeling binnen of buiten de organisatie? • Bestaat er een overzicht van datalicenties, gebruikersvoorwaarden of NDA's? • Is er een beleid rond informatiebeveiliging en privacy (zoals AVG, ISO 27001-certificering)? • Zijn er al formats voor data-aanvraagprocedures of standaardcontracten beschikbaar? 	<p>Zie onderstaan de beantwoording per bullet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nee, er zijn nog geen afspraken of convenanten over datadeling binnen of buiten de organisatie. • Nee, een overzicht van datalicenties, gebruikersvoorwaarden of NDA's is nog niet voorhanden. • AVG is wettelijk bepaald en is geen beleid. • Zie het antwoord op vraag 25
33.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1 .1	<p>Data-inhoud: Wat is er al beschikbaar?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke datasets hebben jullie op dit moment in huis die relevant zijn voor het project (ORTESE)? • Wordt er al gebruik gemaakt van externe (open of gesloten) databronnen? Welke (bv energiebedrijven, industrie?) 	<p>ORTESE is gebaseerd op het dataminimalisatie principe, waarbij enkel de strikt noodzakelijke data wordt opgevraagd. Opdrachtnemer wordt gevraagd om samen met het projectteam zich hiervan een beeld te vormen en nadere invulling aan te geven. Op dit moment beschikt ORTESE nog over geen enkele dataset. Daar alles nog in ontwikkeling is, wordt op dit moment dus ook nog geen gebruik gemaakt van externe databronnen. Zie ook het antwoord op vraag 1.</p>
34.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1 Beoogd resultaat, punt 2	<p>Een groot deel van de data die ontsloten dient te worden bevindt zich bij de netbeheerder. Uit ervaring weten wij dat de verschillende netbeheerders verschillende data strategieën en ontsluitingsmethoden hebben. Dient dit document toepasbaar te zijn voor alle gebieden in Nederland, of specifiek Enexis gebied zoals gemeente Emmen?</p>	<p>Ja, bij opschaling dient het voor heel Nederland van toepassing te zijn, waarbij de structuur en methodieken gelijk dienen te zijn, met uitzondering van de ontsluiting van data.</p> <p>De Aanbestedende dienst gaat akkoord dat de Opdrachtnemer samen met Enexis en hun beschikbare data aan de slag gaat.</p>

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
35.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1 Beoogd resultaat, punt 1	Het beoogde resultaat is voornamelijk gericht op de ontsluiting van de benodigde data. Verwachten jullie in dit document ook al een sterke koppeling naar de oplossingen/assets/infrastructuren die doorgerekend kunnen worden op basis van deze benodigde data?	Ja. Er dient in ieder geval nauw te worden samengewerkt met het project Doelarchitectuur wat op dit moment in onderhandeling is.
36.	Aanbestedingsdocument, H 2. Opdrachtschrijving, beschrijving en doel pagina 7	In hoeverre moet de strategie in de toekomst ook van toepassing zijn buiten Enexis gebied? Gezien de verschillende systemen en werkmethoden van de netbeheerders.	Zie het antwoord op vraag 34.
37.	Aanbestedingsdocument, 3.7 Bijzondere uitvoeringsvoorwaarde met betrekking tot sociale voorwaarden	Gezien de beperkte omvang en het specialistisch karakter van deze opdracht is een proeftuin opzetten gekoppeld aan deze opdracht ons inziens een lastig te realiseren eis. Gaat u akkoord met het alternatieve invulling van deze eis dat wij een bijdrage van 2% van de loonsom van deze opdracht over zullen maken naar een stichting met als doel jonge mensen met afstand tot de arbeidsmarkt te helpen? Voor andere opdrachten binnen de overheid is deze route reeds succesvol ingezet als proeftuin concept.	Zie het antwoord op vraag 22.
38.	Aanbestedingsdocument, 3.6 Eisen met betrekking tot milieu	Mocht het noodzakelijk zijn te reizen voor deze opdracht, en het in bepaalde gevallen niet mogelijk is dit met zero-emission voertuigen te doen, wordt gesteld dat de veroorzaakte CO2-uitstoot moet worden gecompenseerd door het vastleggen van CO2 in bomen of voorkomen van CO2-uitstoot door het investeren in duurzame energie en/of energiebesparing. Is het ook acceptabel om een vertaling te maken van dit deel naar een financiële bijdrage naar een biodiversiteit programma van Naturalis?	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met uw voorstel.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
39.	Ontbreken non-sollicitatie clausule	<p>"Ontbreken non-sollicitatie clausule Op grond van de onafhankelijkheidswetgeving dient er een non-sollicitatie tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer overeen te worden gekomen. Opdrachtnemer wenst graag daartoe de volgende bepaling in de Overeenkomst op te nemen:</p> <p>"Partijen zullen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en binnen een (1)jaar na beëindiging van de Overeenkomst geen bij de werkzaamheden betrokken personen van de wederpartij in dienst nemen of anderszins werkzaamheden laten verrichten dan wel daarover met deze personen onderhandelen, behoudens voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de wederpartij, welke toestemming niet op onredelijke grond zal worden onthouden."</p>	De Aanbestedende dient gaat akkoord met dit voorstel voor zover het gaat om een functie die met onderhavige opdracht te maken heeft.
40.	Algemeen	<p>"Een algemeen geformuleerde clausule ten aanzien van op Opdrachtnemer van toepassing zijnde wet- en regelgeving, inclusief gedrags- en beroepsregels, ontbreekt in de Overeenkomst. Bent u bereid de volgende tekst aanvullend overeen te komen:</p> <p>"Opdrachtnemer voert de opdracht uit in overeenstemming met de toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving. Opdrachtgever zal de daaruit voor Opdrachtnemer en uitvoerende personen voortvloeiende verplichtingen steeds volledig respecteren. Opdrachtnemer is nimmer gehouden tot enig handelen of nalaten dat met de hiervoor bedoelde regels strijdig of onverenigbaar is."</p> <p>Bent u hiertoe bereid?"</p>	Het spreekt voor zich dat Opdrachtnemer en Opdrachtgever zich aan de toepasselijke wet- en regelgeving houden, de daaruit voortvloeiende verplichtingen respecteren en geen gedrag verlangen dat in strijd met de wet- en regelgeving. Hiervoor hoeft geen clausule voor te worden opgenomen.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
41.	Ontbreken tussentijdse opzegtermijn Opdrachtnemer	<p>"Op grond van voor ons geldende regelgeving, zoals ter waarborging van onze onafhankelijkheid wensen wij te allen tijde een opzegmogelijkheid te hebben die het ons mogelijk maakt op te zeggen indien voortzetting van de opdracht in strijd zou komen met voor ons geldende regelgeving of professionele normen. Graag stellen wij de volgende bepaling voor in aanvulling op art 21 ARVODI-2025.</p> <p>"In aanvulling op artikel 21 ARVODI-2025 kunnen partijen de overeenkomst schriftelijk opzeggen met inachtneming van een opzeggingstermijn van dertig (30) dagen."</p> <p>Bent u hiertoe bereid?"</p>	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met uw aanvulling op artikel 21 ARVODI 2025. Opdrachtgever verwacht niet van Opdrachtnemer dat deze in strijd handelt met wet- en regelgeving of professionele normen die gelden voor de betreffende bedrijfstak waarbinnen Opdrachtnemer opereert.
42.	Ontbreken vrijwaring ten gunste van Opdrachtnemer	<p>"Het is gewenst en gebruikelijk binnen de branche een vrijwaring overeen te komen ten gunste van Opdrachtnemer. Een vrijwaring ten gunste van Opdrachtnemer ontbreekt echter. Bent u bereid de volgende bepaling overeen te komen:</p> <p>"Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer ter zake van alle aanspraken van derden die voortvloeien uit of verband houden met de ten behoeve van Opdrachtgever (nog te) verrichte(n) werkzaamheden, tenzij deze aanspraken het gevolg zijn van opzet dan wel bewuste roekeloosheid aan de zijde van leidinggevend personeel van Opdrachtnemer. De vrijwaring heeft mede betrekking op alle schade en (proces)kosten die Opdrachtnemer in verband met zulk een aanspraak lijdt of maakt."</p>	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met de voorgestelde bepaling.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
43.	Intellectuele eigendomsrechten (art. 23 ARVODI-225)	<p>"Het is, op basis van de op onze organisatie van toepassing zijnde beroepsregelgeving, noodzakelijk dat de intellectuele eigendomsrechten op verklaringen en rapporten toekomen aan de Opdrachtnemer. Indien dit anders zou zijn, dan zou dit immers met zich meebrengen dat een Opdrachtgever gerechtigd zou zijn de verklaring of het rapport aan te passen. Wij dragen vanuit onze discipline de vaktechnische verantwoordelijkheid voor onze verklaringen en overige rapportages. Het is voor ons dus van belang dat in de overeenkomst een bepaling wordt opgenomen waarin wordt vastgelegd dat de intellectuele eigendomsrechten op de door ons te leveren rapporten en verklaringen bij ons blijven rusten en u dus niet zonder onze voorafgaande toestemming kunt overgaan tot verdere verspreiding of aanpassing van de door ons op te leveren werkproducten.</p> <p>Wij stellen op grond van het voorgaande dan ook voor om art. 23 ARVODI-2025 buiten toepassing te verklaren en in de Raamovereenkomst de volgende bepaling op te nemen: Opdrachtnemer behoudt alle intellectuele eigendomsrechten ten aanzien van de resultaten van haar werkzaamheden. Alle intellectuele eigendomsrechten die Opdrachtnemer tijdens de uitvoering van de opdracht voor Opdrachtgever of hieruit voortvloeiend, gebruikt of heeft gebruikt, dan wel ontwikkelt of heeft ontwikkeld, behoren toe aan Opdrachtnemer. Het is Opdrachtgever uitdrukkelijk verboden, behoudens een wettelijke verplichting, om producten waarin intellectuele eigendomsrechten van Opdrachtnemer zijn vervat, dan wel producten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten waarvoor Opdrachtnemer gebruiksrechten heeft verworven, waaronder mede begrepen computerprogramma's, systeemontwerpen, werkwijzen, adviezen, (model)contracten en andere geestesproducten van opdrachtnemer, een en ander in de ruimste zin des woords, te verveelvoudigen, bekend te maken of te exploiteren. Opdrachtgever verkrijgt een gebruiksrecht voor interne bedrijfsdoeleinden ten aanzien van de opgeleverde resultaten."</p>	<p>De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met uw voorstel. Opdrachtgever wil ongestoord gebruik kunnen maken van de resultaten van de Diensten. Wel zal Opdrachtgever in de Overeenkomst opnemen dat hij uitsluitend gerechtigd is tot aanpassing van de resultaten van de Diensten als Opdrachtnemer daarmee uitdrukkelijk instemt, dan wel in het aangepaste resultaat niet de naam van Opdrachtnemer wordt opgenomen en Opdrachtgever op zijn eigen, of van een derde, naam en logo het resultaat uit.</p>

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
44.	Verwerking gegevens (art. 12 ARVODI-2025)	<p>"Voor zover bij het verlenen van onze diensten persoonsgegevens worden verwerkt, beschouwt Opdrachtnemer zich als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. Dit betekent dat Opdrachtnemer geen verwerkerovereenkomsten sluit met klanten. Achtergrond van dit standpunt is dat Opdrachtnemer haar diensten verleent als professioneel, onafhankelijk adviseur. Opdrachtnemer bepaalt volledig zelfstandig hoe zij haar werkzaamheden uit zal voeren, welke middelen zij daarbij gebruikt en stelt zelfstandig haar adviezen op. Deze zelfstandigheid is essentieel voor Opdrachtnemer om de kwaliteit van haar dienstverlening te kunnen blijven waarborgen. De verplichting om aanwijzingen van de klant op te volgen, zoals een verwerker dient te doen, doet inherent afbreuk aan de kwaliteit van de dienstverlening.</p> <p>Deelt u onze visie dat, nu Opdrachtnemer als verwerkingsverantwoordelijke geen instructies van de Opdrachtgever zal krijgen inzake de verwerking van persoonsgegevens, in het kader van voorliggende opdracht geen verwerkingsovereenkomst zoals bedoeld in artikel 12.3 ARVODI-2025 tot stand zal komen? Zo nee, waarom niet?"</p>	Tijdens deze opdracht worden geen persoonsgegevens verwerkt. Dientengevolge zal er dus ook geen verwerkersovereenkomst nodig zijn.
45.	DVK, Rangordebepaling (art. 1.2)	<p>"In art. 1.2 van de Overeenkomst wordt bepaald dat de dienstverleningsovereenkomst prevaleert ten opzichte van de Nota van Inlichtingen. Dit acht Opdrachtnemer niet redelijk, aangezien mogelijke afwijkingen van de overeenkomst o.g.v. van de Nota van Inlichtingen hierdoor niet prevaleren ten opzichte van de overeenkomst, terwijl dit wel de bedoeling is.</p> <p>Derhalve verzoekt Opdrachtnemer Opdrachtgever om de volgende rangordebepaling overeen te komen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de Nota van Inlichtingen; 2. dit document; 3. het aanbestedingsdocument d.d. 2 mei 2025 kenmerk 202502053; 	De Aanbestedende dienst handhaaft de volgorde in artikel 1.2 van de Dienstverleningsovereenkomst. De antwoorden in deze Nota van Inlichtingen welke betrekking hebben op de ARVODI 2025 zullen worden verwerkt in artikel 7 van de Dienstverleningsovereenkomst.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		4. de ARVODI-2025; 5. de door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever ingediende inschrijving, d.d. [dag maand jaar], kenmerk [kenmerk]."	
46.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 1.2 Aanleiding voor deze aanbesteding	U schrijft: 'Dat project zal pas na toekenning van de subsidieaanvraag, naar verwachting in oktober 2025, starten.' Is er een risico dat deze opdracht vroegtijdig afgebroken wordt wanneer de subsidieaanvraag niet wordt toegewezen?	Zie de antwoorden op de vragen 1 en vraag 3.
47.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 5.2.2 Wensen ten aanzien van het in te zetten projectteam	U schrijft: De mate waarin het kennis- en ervaringsniveau van het projectteam toereikend is voor de invulling van de opdracht. Kunt u nader toelichten naar welke kenmerken hier wordt gekeken?	Het is aan de Inschrijver om aan te geven of de juiste kwaliteit aanwezig is, op basis van het gestelde in het Aanbestedingsdocument. Met name wijzen wij op paragraaf 5.2.2 Wensen ten aanzien van het projectteam en de daarbij behorende beoordelingsaspecten.
48.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	Heeft u al requirements of gedachtes die u kunt delen rondom de strategie voor het opschalen van het initiatief?	Nee, het is aan de indiener om aan te geven hoe ze de opschaling willen vorm geven.
49.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	Vanwege onder andere de AVG richtlijnen zijn leveranciers vaak terughoudend in het delen van data. Wordt er een analyse verwacht om de belangrijkste blokkades rondom dataontsluiting van verschillende leveranciers (bv DPO's) te identificeren en daar alternatieve oplossingen voor te bieden?	Ja, de Aanbestedende dienst verwacht ten minste de door u genoemde analyse.
50.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 1.2 Aanleiding voor deze aanbesteding	U schrijft: "De vraagstukken worden opgehaald binnen aparte werkpakketten van ORTESE". Op welke wijze voorziet u dat Opdrachtnemer regie kan nemen op de kwaliteit van de uit te werken vraagstukken, gezien de aanzienlijke impact hiervan op de kwaliteit van de data inventarisatie.	Opdrachtnemer kan hier geen regie op nemen. Wel zal uiteraard in de periodieke afstemming met Opdrachtgever aangegeven kunnen worden welke kwaliteitsvereisten volgens Opdrachtnemer noodzakelijk zijn. Deze vereisten zullen op basis van redelijkheid en billijkheid meegenomen worden binnen de aparte werkpakketten, zulks in overleg met de desbetreffende werkpakkettrekkers.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
51.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	Is er vanuit het ORTESE-programma een afbakening beschikbaar van minimaal gewenste functionaliteit van de Digital Twin, inclusief eerste beoogde gebruikersgroepen (zoals bouwbedrijven, woningcorporaties, de gemeenteraad) en gewenste inzichten per gebruikersgroep? Zo ja, welk groeimodel, inclusief fasering en/of plateaus hanteert u voor de doorontwikkeling van de Digital Twin?	Nee, de afbakening voor de functionaliteiten van de gebruikersgroepen is onderdeel van de aanvraag. Binnen ORTESE wordt onderscheid gemaakt tussen scenarioplanning (modelleren op basis van statische data, geschikt voor scenario analyse), digital shadowing (modelleren en analyseren op basis van zowel statische data en dynamische ((near) realtime) data en digital twinning (modelleren, analyseren en sturen o.b.v. zowel statische data en dynamische ((near) realtime) data. Voor de komende versie van het programma ORTESE wordt zowel scenarioplanning als digital shadowing voorzien. Het vervolgproject zou de uitbreiding tot digital twinning zijn.
52.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	Zijn er al inzichten te delen vanuit de werkstroom Ontwerpen rondom de doelarchitectuur die leiden tot requirements voor de data-inventarisatie?	Zie het antwoord op vraag 35. Samenwerking met dit project is gewenst en zelfs noodzakelijk. Benodigde contacten zullen hiervoor door Opdrachtgever voor haar rekening worden genomen.
53.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	Welke bestaande afspraken tot het delen van relevante data voor dit project hebben de deelnemende partijen reeds? Zijn nog andere lopende afspraken of contracten die mogelijk impact hebben op de werkstromen van ORTESE?	Er zijn nog geen afspraken gemaakt met betrekking tot het delen van relevante data voor dit project met de deelnemende partijen. Ja, het project Doelarchitectuur. Zie hiervoor de antwoorden op de vragen 35 en 52.
54.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	Hoe kijkt u naar de overeenkomsten met data leveranciers? Betreft dit één op één contracten of staat u open voor contract constructies die gebruikelijk zijn binnen data spaces?	Het is aan Opdrachtnemer te komen met voorstellen hoe zij dit wenst aan te pakken en waarom dat de beste benadering is.
55.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	Welke mogelijkheden ziet u voor de integratie van marktoplossingen in het beoogde Digital Twin-concept? En welke eisen stelt u hieraan?	Het is aan de Opdrachtnemer hoe ze dit opnemen in hun plan van aanpak en de werkpakketten.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
56.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	Wordt binnen het ORTESE-programma uitgegaan van aansluiting bij bestaande data-uitwisselingsinitiatieven? Zo ja, welke initiatieven betreft dit en kunt u al functionele of technische eisen delen waarvan deze dienen te voldoen?	Indien bestaande data-uitwisselingsinitiatieven voorhanden zijn lijkt het voor de hand liggend om hier gebruik van te maken. Het is aan Opdrachtnemer om inzichtelijk te maken welke bestaande data-uitwisselingsinitiatieven er zijn en welke rol zij kunnen spelen binnen ORTESE. Vervolgens kan in overleg met Opdrachtgever besloten worden of, en zo ja hoe, hier gebruik van kan worden gemaakt. Zie ook het antwoord op vraag 10.
57.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht	Is het mogelijk om een omschrijving te delen van de werkpakketten van het ORTESE programma, of een algemeen programmaplan, inclusief definition of done, beoogde deliverables, planning en afhankelijkheden met andere werkstromen?	Voor het antwoord op uw vraag verwijzen wij naar onderstaande link: https://www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/natuur-milieu/diversen/netcongestie/netcongestie-bedrijven/ortese/
58.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1. Eisen met betrekking tot het resultaat	U schrijft: "2) als opdrachtgevers akkoord zijn, ervoor zorgen dat de data ontsloten wordt bij de bronnen:". Deze zin suggereert dat de data ontsluiting in scope is van deze uitvraag. Echter komt dit in onze optie niet overeen met de overige beschrijving van de scope. Kunt u bevestigen dat de daadwerkelijke ontsluiting van de data buiten de scope van de deliverable valt?	De Aanbestedende dienst bevestigt dat het technisch ontsluiten van de data buiten scope van deze opdracht valt.
59.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1. Eisen met betrekking tot het resultaat	"U noemt: "... sluiten van overeenkomsten met de cruciale registerhouders/data-eigenaren; deze overeenkomsten dekken af dat de benodigde data voor de doelen van ORTESE gebruikt mogen worden. De regie hierover ligt bij het werkpakket Ontwerpen van het project ORTESE, waarmee dus nauw samengewerkt dient te worden."" We gaan ervan uit dat wij als opdrachtnemer deze overeenkomsten inhoudelijk mede tot stand helpen komen, maar geen overeenkomsten namens de opdrachtgever kunnen afsluiten en dat het derhalve geen onderdeel van de deliverable zou kunnen zijn om dit te doen. Kunt u deze aanname bevestigingen?"	De uiteindelijke ondertekening zal uiteraard door Opdrachtgever worden gedaan, maar Opdrachtnemer dient de overeenkomsten zodanig voor te bereiden dat enkel de ondertekening door Opdrachtgever daarna nog de enige stap is.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
60.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.7 Bijzondere uitvoeringsvoorwaarde met betrekking tot sociale voorwaarden	<p>"In de tekst over 'Specifieke eisen social return op pp. 12 staat: ""Uitgangspunt is minimaal 2% van de loonsom van de Overeenkomst. Aanbestedende dienst is zich ervan bewust dat de Overeenkomst een ruime bandbreedte qua schademeldingen heeft. Daarom wordt in het eerste contractjaar uit gegaan van het minimale aantal meldingen zoals vermeld in paragraaf 2.4.""</p> <p>Dit lijkt niet geheel toepasbaar op de huidige ORTESE aanbesteding, vanwege de verwijzing naar 'meldingen' en ook de suggestie van meerdere contractjaren. Zou u deze specifieke social return eisen kunnen verduidelijken in de context van deze uitvraag?"</p>	Zie het antwoord op vraag 22.
61.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 5.4.2 Beoordeling wensen ten aanzien van prijzen/tarieven	<p>U noemt een minimumprijs van EUR 247.933,88 en een maximumprijs van EUR 297.520,66 excl. BTW. Waar zijn deze prijzen op gebaseerd? Heeft u kwantitatieve gegevens over de hoeveelheid werk die met de opdracht is gemoeid? Hoeveel bronnen moeten er worden geïdentificeerd? Hoeveel overeenkomsten moeten er worden gesloten? Hoeveel bijeenkomsten moeten er worden georganiseerd? Hoeveel mensen bezoeken deze bijeenkomsten? Welk niveau van details verwacht u in de data strategie? Heeft u hier een template voor?</p>	<p>Voor antwoorden op deze vragen verwijzen we naar het antwoord op vraag 14. Hoe de Inschrijver een indeling maakt voor benodigde werkpakketten, met daarbij benodigde uren en aantal bijeenkomsten die men wil houden is aan de Inschrijver zelf en onderdeel van de beoordeling van de offerte. De hoeveelheid bezoekers per bijeenkomst zal samen met de klankbordgroep, de stuurgroep en de Opdrachtgevers uit ORTESE bepaald worden. Wat betreft de bronnen en data zie het antwoord op de vragen 1, 4 en 5.</p>
62.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 5.4.1 Beoordeling van kwalitatieve wensen	<p>Wat maakt een antwoord ruim voldoende, goed of uitmuntend? Welke criteria hanteert u hiervoor? Zijn dat bijvoorbeeld innovativiteit, haalbaarheid, uitvoerbaarheid, diepgang, iets anders? Kunt u een voorbeeld of leidraad van uw toetsingskader geven?</p>	<p>De uitwerking van de wensen worden beoordeeld aan de hand van de gestelde beoordelingsgronden per wens. Hoe de inschrijver hier invulling aan geeft ligt bij de inschrijver. Zie de tabel in paragraaf 5.4.1 Beoordeling van kwalitatieve wensen.</p>
63.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 4.3.2 Referentiegegevens (technische bekwaamheid)	<p>Van opdrachtnemer wordt ervaring in het Energie domein verwacht. Dat is een heel breed domein. Levert opdrachtgever Subject Matter Experts (SME's) ter ondersteuning?</p>	<p>Nee, deze worden niet geleverd. Uiteraard staat de Opdrachtgever ter beschikking voor sparring over project gerelateerde zaken tijdens de uitvoering van het project, maar de gewenste relevante expertise dient Inschrijver zelf dan wel via een onderaannemer aan te tonen.</p>

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
64.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 4.3.2 Referentiegegevens (technische bekwaamheid)	Verwacht u van opdrachtnemer dat hij juridische expertise in huis heeft voor het afsluiten van gegevens overeenkomsten? Mag die juridische expertise extern worden ingehuurd?	De Aanbestedende dienst verwacht van Opdrachtnemer, als onderdeel van deze opdracht, dat zij voor het afsluiten van de overeenkomsten over juridische expertise beschikt. Dit mag ook via een onderaannemer.
65.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 4.3.2 Referentiegegevens (technische bekwaamheid)	U stelt als derde kerncompetentie ervaring met data strategieën voor het Nederlandse energiesysteem. Ervaring met het Nederlandse energiesysteem heeft u al gesteld in de andere twee kerncompetenties. De essentie van de derde kerncompetentie lijkt ons ervaring met data strategieën. De combinatie tot ervaring met data strategieën voor het Nederlands energiesysteem is beperkend en naar onze mening in strijd met de gedachte van een openbare aanbesteding. Bent u bereid deze eis aan te passen naar ervaring met data strategieën binnen de Nederlandse overheid?	De Aanbestedende handhaaft de kerncompetentie, zoals deze zijn opgenomen in paragraaf 4.3.2 'Referentiegegevens (technische bekwaamheid)'.
66.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.3 Eisen met betrekking tot de prijzen/tarieven	Onder 3.4.6 specificeert u een maximum bedrag van EUR 297.520,66 excl. BTW. Waar is dit bedrag op gebaseerd? Zijn er kwantitatieve gegevens beschikbaar zoals het aantal bronnen dat in kaart moet worden gebracht en het aantal bijeenkomsten dat moet worden georganiseerd? Is er een relatie tussen dit bedrag het aantal bronnen en het aantal bijeenkomsten?	Zie het antwoord op vraag 14, gecombineerd met het antwoord op vraag 61.
67.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.3 Eisen met betrekking tot de prijzen/tarieven	<p>In 3.3.2 stelt u inclusief de kosten voor het organiseren van bijeenkomsten met bijv. de klankbordgroep en het verzorgen van de benodigde locaties. Wat verstaat u onder de klankbordgroep? Welke locaties moeten er verzorgd worden en voor welke functie? Bekent deze tarief-eis een uitbreiding van de opdracht scope, of is dit boilerplate en aangezien klankbordgroepen en locaties niet in de opdracht voorkomen niet van toepassing?</p> <p>Heeft u een voorstel hoe kosten voor het organiseren van bijeenkomsten verwerkt kan worden in een all-in uurtarief? Mocht deze eis niet van toepassing zijn, bent u dan bereid deze eis te laten vervallen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De klankbordgroep zal samen met de opdrachtgevers worden samengesteld. ▪ Wat betreft locaties zijn dat zaaltjes voor overleggen met klantbordgroep of andere gesprekken die de opdrachtnemer wil oppakken. Hiervoor dient Opdrachtnemer zelf zorg te dragen. Zie voor wat betreft de kosten van de zalen het antwoord op vraag 24. ▪ De opdracht betreft het realiseren van de datastrategie en daarvoor is de klankbordgroep en zijn vergaderruimtes nodig. ▪ Er is geen voorstel voor het uurtarief, de bovengenoemde werkzaamheden vallen niet onder het uurtarief en dienen apart aangeboden te worden.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
68.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.2 Draagvlak probleemeigenaren	<p>Met betrekking tot het in kaart brengen welke data minimaal nodig is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - is er duidelijkheid over besluitvorming tussen probleemeigenaren met betrekking tot selectie van data en prioritering van databronnen? - wordt er van opdrachtnemer verwacht deze besluitvorming te coördineren, of valt dit buiten scope? - hebben probleemeigenaren een gedeelde visie? Zijn hun belangen opgelijnd? - wie hebben er toegang / zijn de gebruikers van het data overzicht? - wie bepaalt wie er toegang mag krijgen? 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het is aan Opdrachtnemer om daar een procesvoorstel voor te doen en de uitvoering samen met de klankbordgroep op te pakken. ▪ Voor de overige 3 vragen gaat Opdrachtgever nu uit van een gedeelde visie en gaat RVO van de creativiteit van de Inschrijver uit om daar een goede werkvorm voor op te zetten.
69.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	<p>Met betrekking tot het sluiten van overeenkomsten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de regie ligt bij het werkpakket Ontwerpen, maar er wordt van de opdrachtnemer verwacht dat hij zelfstandig onderhandelt en contracten afsluit? Of ligt deze taak ook bij het werkpakket ontwerpen? - de looptijd van de opdracht is van 8 augustus t/m 31 december 2025, hoe realistisch is het dat binnen deze periode overeenkomsten met externe partijen afgesloten kunnen worden? Buiten externe afhankelijkheden hebben overeenkomsten een juridische component. Wie levert die juridische expertise? Is 4 maanden, beginnend in de zomerperiode dan wel realistisch? - zijn er richtlijnen voor het gebruik van clouddiensten? Heeft u voorkeuren voor cloud leveranciers? - hoe kijkt u aan tegen het gebruik van opensource oplossingen? - moeten gegevens in de EU worden gehost? - heeft u de beschikking over een eigen data center? 	<p>Zie onderstaand de antwoorden op uw vragen per bullet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zie het antwoord op vraag 10. ▪ De looptijd is strak, omdat Opdrachtgever snel stappen willen zetten met de nieuwe inzichten. RVO zoekt naar snelle antwoorden. ▪ Zie het antwoord op vraag 64 voor de juridische expertise. ▪ Korte uitloop in overleg met klankbordgroep te zijner tijd is mogelijk. ▪ Nee er zijn geen richtlijnen voor clouddiensten. Ook heeft Opdrachtgever geen voorkeursleveranciers ten aanzien van clouddiensten. ▪ Voor de laatste 3 bullets geldt dat deze opdracht is tot aan het contracteren en niet het technisch ontsluiten waar deze vragen over gaan.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
70.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	<p>Met betrekking tot ervoor zorgen dat de data ontsloten wordt bij de bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - behoort het realiseren van technische datakoppelingen (API) tot de scope van de opdracht? - wordt er interoperabiliteit verwacht met bestaande systemen (netbeheerders, kadaster, anderen)? - moet er rekening gehouden worden met bestaande datamodellen (bijv GGM) of API's? - is er tijdens de opdracht toegang tot testdata of voorbeelddata? 	<p>Onderstaand treft u per bullet de antwoorden op uw vragen aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het realiseren van technische datakoppelingen (API) valt buiten de scope van onderhavige opdracht. ▪ Ja interoperabiliteit wordt verwacht. ▪ Opdrachtnemer dient dit af te stemmen met het project Doelarchitectuur. ▪ APIS in overleg met doelarchitectuur ▪ Nee, er is tijdens de opdracht geen toegang tot testdata of voorbeelddata.
71.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	<p>Onder 2a specificeert u dat de regie van het sluiten van overeenkomsten bij het werkpakket Ontwerpen ligt er daar dus nauw mee samengewerkt dient te worden.</p> <p>Dat impliceert dat de opdracht niet onder het werkpakket Ontwerpen valt. Onder welk werkpakket valt de opdracht dan? Welke relevantie hebben het concept werkpakket voor de opdracht? Hoe kan opdrachtnemer verantwoordelijkheid nemen voor iets waarvoor de regie bij een ander ligt?</p>	<p>Klopt, deze aanvraag betreft een zelfstandige opdracht waarbij verwacht wordt dat er samenwerking wordt opgezocht bij de opdracht van ORTESE onder ontwerpen.</p>
72.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	<p>Onder 2a specificeert u in een adem met het ontsluiten van data het afsluiten van overeenkomsten op basis van een advies.</p> <p>Wij ervaren deze passage als zeer verwarrend. Behelst de opdracht uitvoerende taken zoals Data Engineering en het tekenen van overeenkomsten? Of behelst de opdracht het opstellen van een modelovereenkomst voor gegevensleveringen (model GLO)? Hoe verhoudt het opstellen van juridische documenten zich tot de uitvoering van een onderzoek ten behoeve van de Datastrategie van ORTESE, zoals opgenomen in de titel van het aanbestedingsdocument?</p>	<p>Het gaat om het tekenen van overeenkomsten geen modelovereenkomsten. Het is aan de Inschrijver hoe ze daarbij modelovereenkomsten willen inzetten.</p>

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
73.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	<p>Onder 2 specificeert u:</p> <ul style="list-style-type: none"> - als opdrachtgevers akkoord zijn, ervoor zorgen dat data ontsloten wordt bij de bronnen. <p>Dat impliceert dat er een overeenkomst is en dat de opdracht data onsluiten is en niet het afsluiten van overeenkomsten. Bedoelt u hiermee de inzet van Data Engineers om gegevens daadwerkelijk in te laden in een datawarehouse?</p>	Zie de antwoorden op de vragen 4, 34 en 51.
74.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	<p>Onder 1b specificeert u strategisch advies als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - afweging potentieel tegen inspanning (resource optimalisatie) - data en bronnen categoriseren in cruciaal en nice-to-have - alternatieve strategieën voor gegevensverzameling <p>Strategie is een overladen term. Wij verstaan onder strategie een plan op hoofdlijnen om de visie van een organisatie te realiseren. Om een strategie op te kunnen stellen moeten missie, waarden en visie van de opdrachtgever duidelijk zijn. Is er een coherente missie-waarden-visie statement waaruit duidelijk wordt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wat het bestaansrecht van de organisatie is? - wat de organisatie belangrijk vindt? - wanneer de organisatie op een goede manier (naar haar waarden) invulling geeft aan haar missie? <p>Wat verstaat u onder strategie?</p>	Het is aan Inschrijver om aan te geven hoe zij dit zien en dit verwerkt in de projectopzet.
75.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1.1 Eisen met betrekking tot het resultaat	<p>Paragraaf 3.1.1 specificeert in kaart brengen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minimale data per bron - benodigde mandaten - aanleverfrequenties - doelbinding <p>De AVG stelt dat iedere vorm van gegevensverwerking een</p>	<p>De Aanbestedende dienst ziet binnen ORTESE, met uitzondering van kleinverbruiksdata, geen persoonsgebonden data waar de AVG voor bedoeld is.</p> <p>De mandaten waar Opdrachtgever naar op zoek is, zijn primair de gebruiksgegevens van partijen binnen ORTESE niet zijnde AVG.</p> <p>Zie ook de antwoorden op de vragen 1, 4 en 5.</p>

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		<p>verwerkingsdoel moet hebben en niet voort mag komen uit verzamelwoede. Hier verstaan wij functionele doelbinding onder. In ander contexten waarin wij opereren is er buiten functionele doelbinding ook sprake van juridische doelbinding. Dat betekent dat gegevensverwerking voortvloeit uit wettelijke taakstelling zoals bijvoorbeeld beschreven in de Politiewet of Wetboek van Strafvordering. Wordt er met doelbinding functionele of juridische doelbinding bedoeld? Bedoelt u met benodigde mandaten juridische doelbinding? Heeft u zicht op uw mandaten? Vraagt u juridisch advies over welke mandaten u aan de wetgever zou willen verzoeken?</p>	
76.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1 Beoogd resultaat	<p>Is de Datastrategie te zien als architectuurontwerp waarbij de Digital Twin gespecificeerd wordt of betreft het alleen welke data nodig is voor de vraagstukken en hoe deze data technisch, procesmatig en juridisch worden aangeleverd met doelbinding?</p>	<p>De Datastrategie betreft alleen welke data nodig is voor de vraagstukken en hoe deze data technisch, procesmatig en juridisch wordt aangeleverd met doelbinding.</p>
77.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1 Beoogd resultaat	<p>Het beoogd resultaat stelt overeenkomsten met data-eigenaren/registerhouders. Wie is er bevoegd om namens opdrachtgever overeenkomsten af te sluiten? Hoe ziet u de relatie tussen de verantwoordelijkheid voor het beoogde resultaat en het daadwerkelijk tekenen van een overeenkomst?</p>	<p>Zie het antwoord op de vragen 10 en 59.</p>
78.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 3.1 Beoogd resultaat	<p>Het beoogd resultaat bevat een strategisch adviesrapport. Wat verstaat u onder strategie? Heeft u verwachtingen ten aanzien van de vorm het rapport of is dat vormvrij?</p>	<p>De vorm is aan Opdrachtnemer. Zie ook het antwoord op vraag 74.</p>
79.	3.1 Beoogd resultaat	<p>Het beoogd resultaat beschrijft een inventarisatie van databronnen. Is er zicht op het aantal databronnen? Zijn er bestaande overlegstructuren met dataleveranciers? Zijn uw beoogde dataleveranciers bereidwillig gegevens te delen? Heeft u wettelijk mandaat deze levering af te dwingen? Hoe verhouden uw handhavingsmiddelen zich tot de tijd en duur van de opdracht? Zijn er bijvoorbeeld beroepstermijnen voor uw handhavingsmiddelen?</p>	<p>De Aanbestedende dienst heeft geen mandaat om het af te dwingen. Zie ook het antwoord op de vragen 1, 4 en 5.</p>

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
80.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht	Dit soort projecten is een samenwerking tussen opdrachtgever en -nemer. Ik lees niets over wat de opdrachtgever inbrengt. Stelt u Subject Matter Experts ter beschikking? Juristen wellicht? Data Engineers? Architecten? Beleidsmedewerkers?	Zie het antwoord op vraag 10. Het is aan Opdrachtnemer om dit in te vullen.
81.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht	Is het sluiten van overeenkomsten in scope van de opdracht? Wat houdt dat dan in? Opstellen, tekenen, versturen, archiveren?	Zie de antwoord op vraag 10.
82.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht	Zijn de volgende onderdelen wel of niet in scope? - handel in energie? - inventarisatie van de vraagstukken (relevant voor doelbinding)? - automatische handhaving van datakwaliteit en ander databeleid? - relatie tussen benodigde data en beschikbare meetapparatuur/sensoren? - platformrequirements Digital Twin? - platformrequirements technologie, applicaties en integraties?	Onderstaand treft u per bullet het antwoord op uw vragen <ul style="list-style-type: none"> • Handel in energie is binnen de scope. • Nee, dit wordt aangeleverd. • Opdrachtgever verwacht van Inschrijver dat hij dit meeneemt in de scope van de opdracht Dit zou bijvoorbeeld kunnen passen als aanbevelingen onder het strategisch advies. Het is aan de Inschrijver om aan te geven hoe ze dit in de uitvoering vorm willen geven samen met de klankbordgroep. • Nee, dit valt niet binnen de scope. • Nee, dit valt niet binnen de scope. • Nee, dit valt niet binnen de scope.
83.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht	Met betrekking tot het afsluiten van overeenkomsten: <ul style="list-style-type: none"> - de regie ligt bij het werkpakket Ontwerpen, maar onderhandelen en contracteren bij opdrachtnemer? - wat wordt bedoeld met een live dataverbinding? Is dit real-time? Zijn dit periodieke data-updates? Of near-real-time updates? - moet er in de opdracht rekening gehouden worden met retentie en archivering van data? 	Onderstaand treft u puntsgewijs het antwoord op uw vragen: <ul style="list-style-type: none"> - Zie de antwoorden op de vragen 10 en 51. - Realtime en indien beschikbaar near real time, geen periodiek. - Dit is onderdeel van het adviesrapport.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
84.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht	<p>Met betrekking tot het in kaart brengen welke data minimaal nodig is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zijn er bestaande inventarisaties aanwezig waar gebruik van gemaakt kan worden? - is het duidelijk welke stakeholders/gebruikers data mogen gebruiken en of ze deze data mogen opeisen? - behoort het ontwerpen van een doel- of referentiearchitectuur van de digitale infrastructuur (data pipelines, security, opslag) tot de scope? - moet de datastrategie in lijn worden gebracht met overheidsarchitecturen zoals NORA en GEMMA? - moet de data centraal of decentraal opgeslagen en verwerkt worden? Indien decentraal, wat zijn de eisen voor toegang, latency, governance, opslag, eigenaarschap? - ligt de risicoinschatting van databronnen en de verantwoordelijkheid van opslag, ontsluiting en security bij opdrachtnemer? - verwacht u een overzicht op papier of wellicht in de vorm van een digitale Data Catalogus? 	<p>Onderstaand treft u puntsgewijs het antwoord op uw vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zie de antwoorden op vraag 4 en 34. - Zie de antwoorden op vraag 4 en 34. - Nee, dit valt buiten scope. - Bij voorkeur wel. Het is aan de Inschrijver wat ze ermee willen en aan ons om het totale plan te beoordelen. - Te bepalen binnen de opdracht en is afhankelijk van de gekozen strategie. - Advies op dit gebied is onderdeel van de opdracht. - De vorm van het overzicht is aan de opdrachtnemer.
85.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht	<p>Paragraaf 2.1 geeft factoren voor het welslagen van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in kaart brengen data minimum per bron - procesdefinitie ontsluiten van deze data - identificeren potentiële inzichten uit deze data - ontwikkelen mitigatiestrategie cybersecurity risico's gegevensverwerking - afsluiten Gegevens Leverings Overeenkomsten <p>Wie is verantwoordelijk voor welke factoren? Afsluiten van overeenkomsten gebeurt onder regie van het werkpakket Ontwerpen. Wat betekent dat? Onder welke regie/werkpakketten vallen de ander factoren? Is de opdrachtnemer verantwoordelijk voor het sluiten van overeenkomsten? Wordt de opdrachtnemer tekenbevoegd namens opdrachtgever (de Staat der Nederlanden)?</p>	<p>Zie het antwoord op de vragen 1, 4 en 5.</p>

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		Als opdrachtnemer niet tekenbevoegd wordt, hoe kan opdrachtnemer dan verantwoordelijk zijn voor het sluiten van overeenkomsten?	
86.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht	In paragraaf 2.1 wordt opgesomd welke zaken cruciaal zijn voor het welslagen van het project. Wat bedoelt u met project? Bedoelt u met project de opdracht van deze aanbesteding, het programma ORTESE, een onderdeel van het programma ORTESE, een specifiek werkpakket of iets anders?	De opdracht van deze aanbesteding is het project.
87.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 1.2 Aanleiding voor deze aanbesteding	Is de specificatie van de Digital Twin onderdeel van deze aanbesteding of out of scope? Is energiehandel onderdeel van de Digital Twin?	Ja, digital twin valt buiten de scope van deze opdracht. Ja, energiehandel is onderdeel van digital twin.
88.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 1.2 Aanleiding voor deze aanbesteding	U beschrijft het ophalen van vraagstukken/use cases. Heeft u ook een proces of bestaand overzicht wie de gegevens voor het beantwoorden van die vraagstukken kan leveren? Is er een verschil tussen de de data vraag en het data aanbod? Beoogt u met deze aanbesteding een architectuurontwerp voor gegevensverwerking en data governance? Of beoogt u een inventarisatie van het data aanbod?	Het is aan de opdrachtnemer om casussen aan te dragen. Dit kan vervolgens samen met de klankbordgroep besproken worden. De databehoeftes zal uit het totaal van casussen geëxtraheerd moeten worden.
89.	Aanbestedingsdocument, paragraaf 1.2 Aanleiding voor deze aanbesteding	De titel van het aanbestedingsdocument stelt dat het een aanbesteding betreft voor de uitvoering van een onderzoek ten behoeven van de Datastrategie van ORTESE. In paragraaf 1.2 wordt ORTESE geduid als het programma Ontwerpen en Realiseren van een Toekomstbestendig Energiesysteem in Emmen. Een van de doelen in ORTESE is het realiseren van meerdere multi-commodity energy hubs. Een ander doel is het bouwen van een Digital Twin van het volledige energiesysteem, inclusief genoemde hubs. Voor de realisatie van die Digital Twin is een subsidievoorstel (EUI) ingediend. Totdat die subsidie is toegekend, werkt ORTESE aan het specificeren van de Digital Twin. De requirements voor de Digital Twin worden opgehaald binnen aparte werkpakketten.	Het is aan de inschrijver om aan te geven hoe hij de werkpakketten wil indelen, opzetten en uitwerken. In de opdracht doelarchitectuur wordt nu gewerkt aan het ontwerp wat bij de gunning kan worden gedeeld. Zie ook het antwoord op vraag 86.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		<p>Onder werkpakketten verstaan wij een logische bundeling van werkzaamheden onder portfoliosturing zoals gedefinieerd in TOGAF. Wat verstaat u onder werkpakketten en hoe verhoudt de opdracht zich tot deze werkpakketten?</p> <p>Kunt u in dit stadium het huidige ontwerp van de Digital Twin met ons delen?</p>	
90.	ARVODI-2025 - Artikel 23	<p>"Dit artikel bepaalt een volledige overdracht aan Opdrachtgever van alle intellectuele eigendomsrechten op de resultaten van de opdracht. Daar waar het gaat om een Opdracht die ziet op het verlenen van advies, is dit voor ons bezwaarlijk. Wij begrijpen de wens van Opdrachtgever om ongestoord gebruik te kunnen maken van de resultaten van de Opdracht. Aan een volledige overdracht van de IE rechten op een adviesrapport kleven voor de Opdrachtnemer echter wel risico's. Na overdracht van de intellectuele eigendomsrechten is het Opdrachtgever immers toegestaan om zonder dat daarvoor de voorafgaande toestemming nodig is van Opdrachtnemer, het adviesrapport aan te passen of verder te verspreiden buiten de eigen organisatie. Opdrachtnemer verliest dus feitelijk de grip en controle op de (inhoud van) de door haar opgeleverde adviesrapporten. Rapporten die in eerste instantie uitsluitend voor Opdrachtgever zijn bedoeld en zijn opgesteld met inachtneming van de belangen van Opdrachtgever, en niet de belangen van derden. Gelet op het voorgaande vragen wij u of u ermee kunt instemmen om in de (Concept) Raamovereenkomst op te nemen dat de tekst van artikel 23 van de ARVODI zodanig wordt aangepast dat daaruit volgt dat voor wat betreft resultaten van Opdrachten tot verlenen van advies, zal gelden dat het Opdrachtgever zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Opdrachtnemer niet is toegestaan om de inhoud van rapporten, adviezen of andere al dan niet schriftelijke uitingen van Opdrachtnemer te wijzigen, dan wel aan derden buiten de eigen organisatie</p>	Zie het antwoord op vraag 43.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		<p>te verstekken, tenzij (i) Opdrachtgever deze uitingen heeft aangenomen als zijnde haar eigen, derhalve onder eigen naam en logo en (ii) deze uitingen niet de naam van Opdrachtnemer bevatten dan wel andere informatie die Opdrachtnemer zou kunnen identificeren als de bron.</p> <p>Indien u hiermee niet kunt instemmen, zou u dan kunnen toelichten waarom? "</p>	
91.	ARVODI-2025 - Artikel 19.2	<p>"In onze beroepsgroep is het gebruikelijk de aansprakelijkheid te beperken waarbij de maximum aansprakelijkheid in redelijke verhouding staat tot het met de opdracht gemoeide honorarium. Wij wijzen in dit kader naar Voorschrift 3.9 D van de Gids Proportionaliteit die in juni 2020 door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (herzien) is uitgebracht. Dit Voorschrift 3.9 D bepaalt dat de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer gelimiteerd dient te zijn, waarbij de aansprakelijkheidsbeperking die in de betreffende branche gebruikelijk is in acht dient te worden genomen. De beperking van de aansprakelijkheid als opgenomen in artikel 19.2 van de ARVODI sluit hier niet bij aan, omdat sprake is van een beperking van de aansprakelijkheid op basis van een op voorhand vastgestelde staffel, als gevolg waarvan de maximale aansprakelijkheid afhankelijk van de opdrachtwaarde, velen malen hoger is dan de aansprakelijkheidsbeperking die in onze branche gebruikelijk is. Wij stellen met in acht neming van het voorgaande voor om onderstaande, marktconforme, bepaling in de overeenkomst op te nemen. Kunt u hiermee akkoord gaan?</p> <p>"Artikel 19.2 ARVODI wordt vervangen door de volgende bepaling. Opdrachtnemer zal zijn werkzaamheden naar beste kunnen verrichten en daarbij de zorgvuldigheid in acht nemen die van hem mag worden verwacht.</p>	<p>Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met de voorgestelde wijziging.</p> <p>Allereerst is in artikel 19.2 van de ARVODI-2025 geen sprake van een staffel. Ten tweede spelen bij de beoordeling welke limitering van de aansprakelijkheid proportioneel is meerdere aspecten een rol, niet alleen de gebruikelijke aansprakelijkheidseis in de betreffende branche, zoals blijkt uit de Gids Proportionaliteit. De aansprakelijkheid is op meerdere punten gelimiteerd. Met inachtneming van de Gids Proportionaliteit vindt Opdrachtgever dat de bepaling in casu passend is. Opdrachtgever vindt het dan ook niet opportuun de aansprakelijkheid nog verder in te perken.</p>

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		<p>Indien een fout wordt gemaakt doordat Opdrachtgever aan Opdrachtnemer onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, is Opdrachtnemer voor de daardoor ontstane schade niet aansprakelijk. De totale aansprakelijkheid van opdrachtnemer jegens opdrachtgever voor eventuele fouten die bij zorgvuldig handelen door opdrachtnemer zouden zijn vermeden, is beperkt tot maximaal driemaal het bedrag van het honorarium dat opdrachtgever heeft betaald en/of nog verschuldigd is voor de onder de opdracht verrichte specifieke werkzaamheden waaruit de fouten voortvloeien. Indien de opdracht een langere doorlooptijd heeft dan twaalf maanden, dan is de totale aansprakelijkheid in het kader van de opdracht beperkt tot maximaal driemaal het bedrag van het honorarium dat opdrachtgever aan opdrachtnemer heeft betaald en/of nog verschuldigd is over de laatste twaalf maanden voor de onder de opdracht verrichte specifieke werkzaamheden waaruit de fouten voortvloeien. Samenhangende fouten worden daarbij aangemerkt als één fout. De beperking van aansprakelijkheid geldt niet indien er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid aan de zijde van opdrachtnemer en/of indien dwingende (inter)nationale wet- of (beroeps) regelgeving een dergelijke beperking niet toestaat. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor gevolg-, indirecte, bedrijfs- of strafschaade en/of winstderving" Indien u hiermee niet akkoord kunt gaan, zou u dan kunnen toelichten waarom?"</p>	
92.	ARVODI-2025 - Artikel 11 (IT-dienstverleners)	<p>"De (concept)overeenkomst bevat een geheimhoudingsverplichting ten aanzien van informatie die wij ontvangen in het kader van de opdracht. Op grond van de op onze organisatie toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving hebben wij uw uitdrukkelijke toestemming nodig om de betreffende informatie te mogen delen met IT (cloud) dienstverleners. Voor (de uitvoering van) haar dienstverlening en zgn. "back office" maakt opdrachtnemer gebruik van cloud-toepassingen,</p>	<p>De Aanbestedende dienst gaat voor deze opdracht akkoord met het opnemen van de door u voorgestelde bepaling en enkel waar dit strikt noodzakelijk is en waarbij Opdrachtnemer de benodigde waarborgen neemt en oplegt aan de betreffende dienstverlener.</p>

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		<p>e-mailproviders en andere ondersteunende IT (cloud) dienstverleners, onder meer voor onze document managementsystemen, waarbij dossiers en (klant)informatie worden opgeslagen in de cloud. Voor de zeer beperkte gevallen dat deze IT (cloud) dienstverleners, in verband met noodzakelijke technische ondersteuning, beperkte inzage hebben in de vertrouwelijke (klant)informatie, gelden strikte geheimhoudingsafspraken.</p> <p>Voor de goede orde benadrukken wij dat de ondersteuning van onze interne bedrijfsprocessen door betreffende IT (cloud) dienstverleners noodzakelijk is voor de uitvoering van onze dienstverlening, waarbij wij verantwoordelijkheid aanvaarden voor de inzet van deze IT (cloud) dienstverleners en de (de handhaving van de) vertrouwelijkheid van de (klant)informatie. Op grond van het voorgaande verzoeken wij u onderstaand tekstvoorstel op te nemen in de te sluiten overeenkomst. Zonder uw uitdrukkelijke toestemming kunnen wij de werkzaamheden niet uitvoeren.</p> <p>Kunt u akkoord gaan met het opnemen van onderstaande bepaling in de overeenkomst?</p> <p>"Ten behoeve van (de uitvoering van) de Opdracht kunnen Opdrachtgever en Opdrachtnemer door middel van elektronische middelen met elkaar communiceren en/of gebruik maken van elektronische opslag (waaronder cloud-toepassingen), waarbij het Opdrachtnemer is toegestaan vertrouwelijke informatie te verstrekken aan IT (cloud) dienstverleners, op basis van vertrouwelijkheid en uitsluitend ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van Opdrachtnemer. Opdrachtnemer blijft jegens Opdrachtgever verantwoordelijk voor de geheimhouding van de vertrouwelijke informatie door de betreffende IT (cloud) dienstverleners."</p>	

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
93.	ARVODI-2025 - Artikel 11	<p>"Artikel 11 van de ARVODI regelt uitsluitend de geheimhoudingsplicht van Opdrachtnemer. Het is redelijk dat ook op de Opdrachtgever een geheimhoudingsplicht rust, uiteraard tenzij de wet (waaronder de Wet openbaarheid van bestuur) of een uitspraak van de rechter de Opdrachtgever tot openbaarmaking verplicht. Kunt u met in acht neming van het voorgaande akkoord gaan met het opnemen van de volgende bepaling in de te sluiten overeenkomst?</p> <p>"In aanvulling op artikel 11 van de ARVODI geldt het volgende. Opdrachtgever heeft een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de inhoud van rapporten, adviezen of andere al dan niet schriftelijke uitingen van opdrachtnemer, hetgeen onverlet laat dat de Opdrachtgever voornoemde stukken voor eigen intern gebruik mag vermenigvuldigen. Op de geheimhoudingsplicht van beide partijen wordt een uitzondering gemaakt in het geval enig wettelijk voorschrift (waaronder de Wet openbaarheid bestuur), beroepsregel of uitspraak van de rechter desbetreffende partij tot bekendmaking verplicht".</p>	<p>De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met de door u voorgestelde wijziging.</p> <p>Opdrachtgever moet met de resultaten van de Diensten kunnen doen wat zij daarmee beoogt. Dit met inachtneming van artikel 23 ARVODI-2025.</p> <p>Verder zijn artikel 11 lid 1 en lid 2 van de ARVODI-2025 reeds wederkerige bepalingen.</p>
94.	Overeenkomsten met de data-eigenaren/registerhouders	Welke rol wordt van de opdrachtnemer verwacht in het sluiten van overeenkomsten met data-eigenaren, en hoe verhoudt dit zich tot de activiteiten vanuit het ORTESE-team?	Zie het antwoord op vraag 59.
95.	Format inschrijving	Mag de inschrijver het voorstel indienen in PowerPoint-formaat (opgeslagen als pdf, en rekening houdend met maximaal aantal pagina's en lettertype zoals voorgeschreven)?	Dit is enkel toegestaan in de situatie waarin de Aanbestedende dienst geen format/bijlage heeft voorgeschreven, en dan rekening houdend met de in het Aanbestedingsdocument beschreven vereisten. Is wel een bijlage voorgeschreven (zoals bijv. bij het Uniform Europees Aanbestedingsdocument), dan dient Inschrijver die bijlage te hanteren.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
96.	Databronnen	Mag gebruik worden gemaakt van zowel publieke bronnen als data van commerciële partijen? En zo ja, is hiervoor binnen het projectbudget ruimte gereserveerd voor eventueel benodigde licenties of vergoedingen?	<p>Het eindproduct geeft het volledige inzicht welke informatie / data er nodig zijns. Als uit het advies blijkt dat dit de beste weg is in het vervolg dan zal daarvoor naar budget worden gekeken. Het valt buiten de scope van de opdracht.</p> <p>Als opdrachtnemer toegang nodig heeft van bronnen om zijn opdracht uit te voeren dan is het aan hem om die toegang te regelen. De kosten moeten daarvoor in de tarieven zijn opgenomen (conform eisen uit het aanbestedingsdocument)).</p>
97.	Granulariteit Digital Twin	Welke granulariteit wordt verwacht in het model, zowel geografisch (bijvoorbeeld op aansluitingsniveau, wijkniveau, gemeentelijk niveau), als in de tijd (bv. maandelijks, dagelijks, per uur)?	Ja dat klopt zowel geografisch als in tijd, en is onderdeel van de opdracht.
98.	Scope energiesysteem	Moet de digital twin een volledig geïntegreerd energiesysteem modelleren (inclusief elektriciteit, warmte, waterstof en gas)? Of ligt de nadruk op elektriciteit?	Het gaat over het volledige energiesysteem.
99.	Betrokkenheid ORTESE partijen	Wat is de verwachte rol en mate van betrokkenheid van de initiatiefnemers (Gemeente Emmen, Provincie Drenthe, Enexis, Ministerie van Klimaat en Groene Groei) tijdens uitvoering van deze opdracht?	Deze partijen maken onderdeel uit van de klankbordgroep.
100.	Gebruikers Digital Twin	Voor welke stakeholders moet de digital twin inzicht en functionaliteiten bieden (bijvoorbeeld gemeente, netbeheerder, industrie, burgerinitiatieven)?	Dit is een vraagstuk voor na deze opdracht maar kan als advies over het stakeholderveld worden meegegeven.
101.	Samenwerking wetenschappelijke instanties	Staat opdrachtgever open voor samenwerking (als onderaannemer, of andere in een andere vorm) met wetenschappelijk instanties zoals TU Eindhoven of TU Delft?	Het is aan de Inschrijver om te bepalen met wie hij inschrijft. Daarbij verwijst de Aanbestedende dienst naar paragraaf 7.3.17 van het Aanbestedingsdocument.
102.	Eigenaar Digital Twin	Kan opdrachtgever inzicht geven in wie de uiteindelijke eigenaar wordt van de digital twin? En ziet opdrachtgever dit model als een product, of wellicht als een dienst die wordt geleverd door een 'third party'?	Dit is buiten scope van deze opdracht. Gesprekken worden nu gevoerd en die worden na de gunning bij de kick off gedeeld.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
103.	Dataprivacy en cybersecurity	Kan opdrachtgever meer inzicht geven in de dataprivacy- en cybersecurityrisico's die in het project moeten worden overwogen?	Het is aan Inschrijver zelf hoe hij dit gaat invullen. Uiteraard rekening houdend met de vigerende wet- en regelgeving.
104.	Relatie tot netbeheerder-modellen	Hoe kijkt opdrachtgever naar de energiesysteemmodellering die wellicht door netbeheerders wordt uitgevoerd? Hoe verhouden die activiteiten zich tot deze digital twin?	De data komen via de netbeheerder beschikbaar, zie ook het antwoord op vraag 34. Het is aan de inschrijver om de datastrategie op te zetten is samenwerking met de juiste stakeholders.
105.	Schaalbaarheid	Wat bedoelt opdrachtgever met schaalbaarheid? Betekent dit dat de technologie moet kunnen schalen of dat de use case ook bij andere energy hubs/gemeenten moet kunnen worden toegepast?	Zie het antwoord op vraag 1, 27 en 51.
106.	Type oplossingen Digital Twin	Welke typen oplossingen wil opdrachtgever testen met de uiteindelijke digital twin? Gaat het om vraag- en aanbodbeheer, piek shaving, opslag, of andere technische oplossingen/keuzes?	Het is een samenstelling van technisch, sociaal en economische oplossingen.
107.	Doel en inzichten Digital Twin	Uit het ORTESE-programmaplan begrijpen wij dat het uiteindelijke doel van de Digital Twin in het werkpakket "Ontwerpen" is "om een digital twin van het integrale energiesysteem van Emmen te bouwen waarin beleidskeuzes, nieuwe marktmechanismen en aanpassingen aan wet- en regelgeving, besturingstechnieken en dienstverlening getoetst en gesimuleerd worden". Kan opdrachtgever meer inzicht geven in de uiteindelijke inzichten die met de digital twin moeten worden gegenereerd? Of verwacht opdrachtgever dat inschrijver hier zelf een visie op formuleert?	Dit is aan de opdrachtnemer hoe dit in te invullen.
108.	CV's van medewerkers	Gezien de complexiteit van de vraag is het wenselijk om meer inzicht te geven in de teamsamenstelling en rollen dan alleen het indienen van CV's. Kunt u de vormvereiste van het onderdeel "Wensen ten aanzien van het in te zetten projectteam" verbreden met een 2 pager over de samenwerking en rollen in het team? Nu lijkt de vormvereiste alleen ruimte te geven voor een CV (max 2 pagina's) waar zou volgens u de tabel moeten worden geplaatst en gelden daarvoor vormvereisten?	Zie het antwoord op vraag 20.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
109.	CV's van medewerkers	Gezien er 3 kerncompetenties worden gevraagd, volstaat dan het aanleveren van CV's om aan deze competenties te voldoen?	Voor het voldoen aan de kerncompetenties dient u gebruik te maken van Bijlage 5 Referentieverklaring 'Datastrategie Ortese'. Het aanleveren van cv's volstaat in deze niet.
110.	Oneerlijke concurrentie	Hoe gaat u voorkomen dat er sprake is van oneerlijke concurrentie vanuit kennisinstellingen en semi-overheden? Die hebben immers voorkennis, maar belangrijker nog ontvangen zij al middelen vanuit het rijk waardoor zij mogelijk meer kunnen aanbieden binnen de 300k die u beschikbaar heeft voor de scope. Dan is er bijvoorbeeld sprake van oneerlijke concurrentie omdat één partij over schaalvoordelen beschikt waartoe de rest niet in staat is. Onze voorkeur gaat uit naar een inclusieve samenwerking met eerder betrokken kennisinstellingen en semi-overheden. We zouden hier graag meer transparantie zien in de uitvraag over de eerdere rollen van bijvoorbeeld TNO en ENTRANCE (onderdeel van Hanze Hogeschool) en hoe/of zij deelnemen aan deze opdracht.	<p>Door deze Europese aanbesteding breed in de markt uit te zetten en alle beschikbare (voor)onderzoeken beschikbaar te stellen, borgt de Aanbestedende dienst het level playing field en wil zij alle partijen uitnodigen hierop in te schrijven.</p> <p>Zie voor aanvullende informatie ook het document: Ontwerpen en Realiseren van een Toekomstbestendig Energiesysteem in Emmen (Programmaplan, oktober 2024).</p>
111.	Deze vraag is komen te vervallen.		
112.	Inkoopvoorwaarden	Art. 3 ARVODI-2025 stelt dat de te leveren diensten geschikt (moeten) zijn voor het beoogd gebruik zoals dat uit de Overeenkomst voortvloeit. Kunt u bevestigen dat hiermee uitdrukkelijk geen fit-for-purpose-verplichting wordt beoogd, maar dat deze bepaling uitsluitend ziet op de nakoming van contractueel vastgelegde eisen en doelstellingen in de Overeenkomst? Voor adviesdiensten is een fit-for-purpose-verplichting immers ongebruikelijk en onwenselijk, gelet op de aard van de werkzaamheden.	Op grond van artikel 3 moeten de door of namens Opdrachtnemer uit te voeren Diensten voldoen aan de in de Overeenkomst vastgelegde eisen en geschikt zijn voor het beoogd gebruik zoals dat uit de Overeenkomst voortvloeit en Opdrachtnemer moet de Diensten op vakbekwame wijze uitvoeren. Voor opdrachten geldt daarnaast dat Opdrachtnemer bij de werkzaamheden de zorg van een goed opdrachtnemer in acht moet nemen, zoals is bepaald in artikel 7:401 van het Burgerlijk Wetboek.
113.	Aanbestedingsdocument	We verwachten dat er bestaande overeenkomsten en contacten zijn tussen data-eigenaren/registerhouders en (individuele) probleemeigenaren. Kunnen wij gebruik maken van deze overeenkomsten en contacten? Kunnen de probleemeigenaren tijd vrijmaken om ons hierbij te ondersteunen?	Van bestaande contacten kan gebruik worden gemaakt voor de gewenste ondersteuning. Overeenkomsten zijn er niet. Zie ook de antwoorden op de vragen 1, 10 en 25.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
114.	Aanbestedingsdocument	We voorzien dat de overeenkomsten met de data-eigenaren/registerhouders moeten worden gesloten met ORTESE, de ontwikkelaar van de digital twin of de (individuele) probleemeigenaren zodat deze overeenkomsten ook na afronding van dit project gestand blijven. Bent u het hiermee eens?	Ja, dat is een correcte aanname.
115.	Aanbestedingsdocument	Voor het welslagen van de datastrategie is een goede vraagarticulatie essentieel. Wij verwachten dat de probleemeigenaren en de (beoogde) ontwikkelaar een substantiële bijdrage aan deze vraagarticulatie zal moeten leveren. Kunnen we rekenen op een significante bijdrage van de probleemeigenaren en de (beoogde) ontwikkelaar aan dit proces?	Ja, Opdrachtnemer kan rekenen op een significante bijdrage van de probleemeigenaren en de (beoogde) ontwikkelaar aan dit proces.
116.	Aanbestedingsdocument	Is al bekend wie de digital twin gaat ontwikkelen en, zo ja, welke partij gaat dat doen?	Gesprekken worden op dit moment gevoerd. Bij de kick off bijeenkomst van de opdracht zal deze informatie worden gedeeld
117.	Aanbestedingsdocument	Er is al veel (openbare) data beschikbaar. Hebben de probleemeigenaren een overzicht van welke data er volgens hen nog mist en, zo ja, kan dat beschikbaar gesteld worden?	Zie het antwoord op vraag 1, 4 en 34.
118.	Aanbestedingsdocument	Zijn de wensen van de probleemeigenaren met betrekking tot de data al uitgewerkt en, zo ja, kunnen deze beschikbaar gesteld worden?	De antwoorden kunt u vinden in paragraaf 3.1 in het Aanbestedingsdocument.
119.	Aanbestedingsdocument	Voor het bepalen van de scope en het detail van de data zou het helpen om meer gevoel te krijgen bij beoogde casussen, bijvoorbeeld de in de uitvraag genoemde energy hubs. Is er een gedetailleerdere beschrijving van deze casussen beschikbaar?	Nee, zie het antwoord op vraag 57 en de link: https://www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/natuur-milieu/diversen/netcongestie/netcongestie-bedrijven/ortese/
120.	Aanbestedingsdocument	Het energiesysteem van Emmen is nauw verbonden met dat van omliggende gemeenten en de (inter)nationale omgeving. Deze afhankelijkheid bepaalt mede hoe het toekomstige energiesysteem van Emmen eruit gaat zien. Daarmee ontstaat de noodzaak om ook data te verzamelen van buiten het "afgebakend geografisch gebied". Bent u het hiermee eens en is dit in scope van deze opdracht?	De Aanbestedende dienst verwacht dat mocht dit het geval zijn Opdrachtnemer dit meeneemt in zijn advies.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
121.	Aanbestedingsdocument	Indien u aanvullende achtergrondinformatie publiceert bij de beantwoording van de NvI, bent u bereid de mogelijkheid te bieden in een tweede NvI-ronde om vragen te stellen over aangevulde achtergrondinformatie?	Er zal geen tweede Nota van Inlichtingen ronde plaatsvinden. Dit wordt niet nodig geacht.
122.	Aanbestedingsdocument	U vraag om een datastrategie. Is bekend welke partij (binnen ORTESE) verantwoordelijk wordt voor het beoogde datasysteem. Kunt u vanuit deze organisatie een Doelarchitectuur/Domeinarchitectuur/Project Start Architectuur aanleveren waarop verder gebouwd kan worden, of is de verwachting dat het architectuurontwerp onderdeel uitmaakt van de scope van de opdracht?	zie het antwoord op vraag 11.
123.	Aanbestedingsdocument	Kunt u meer details geven over de registerhouders / stakeholders binnen de opdracht en de beoogde wijze van samenwerking met deze stakeholders vanuit de opdrachtnemer.	Zie de antwoorden op vraag 1, 34 en 51 en: https://www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/natuur-milieu/diversen/netcongestie/netcongestie-bedrijven/ortese/
124.	Aanbestedingsdocument	Kunt u een specificatie geven over de verwachte samenstelling (rollen) van het in te zetten team. Kunt u daarin ook aangeven welke sleutelfunctionarissen vanuit uw organisatie een rol gaan spelen, en welk type samenwerkingsvorm voor idealiter voor u ziet.	Het is aan de Inschrijvers om dit in te vullen en te onderbouwen. Na gunning zullen we de klankbordgroep en de inzet van onze organisatie verder vorm geven.
125.	Aanbestedingsdocument	Vanuit ORTESE heeft al vooronderzoek plaatsgevonden en hebben (deels) besloten bijeenkomsten plaatsgevonden. Borgt de gepubliceerde informatie voldoende gelijk speelveld voor aanbiedende partijen, of mist er nog relevante informatie die bij eventuele andere partijen wel beschikbaar is?	Zie het antwoord vraag 110.
126.	Aanbestedingsdocument	U vraagt om een plan van aanpak van maximaal 25 A4'tjes, u geeft een redelijk beknopte omschrijving van het doel van de opdracht. Kunt u een Programma van Eisen ofwel aanvullende achtergronddocumentatie aanleveren waarmee het plan van aanpak gericht uitgewerkt kan worden? Of kun u de omvang van het plan van aanpak beperken zodat deze aansluit bij uw compacte uitvraag?	Het aantal pagina's voor het uitwerken van het plan van aanpak blijft gehandhaafd op 25 pagina's. Zie voor aanvullende informatie URL: https://www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/natuur-milieu/diversen/netcongestie/netcongestie-bedrijven/ortese/

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
127.	Aanbestedingsdocument	Welke bestaande datavelden en bronnen zijn momenteel al in kaart gebracht door ORTESE?	Zie de antwoorden op vraag 1, 34 en 51.
128.	Aanbestedingsdocument	Beschikt het werkpakket Ontwerpen binnen het ORTESE-programma over juridische expertise (intern of extern) met betrekking tot datadeling, waaronder het opstellen van data- en gebruiksovereenkomsten met (publieke en private) registerhouders?	Nee, zij beschikt niet over juridische expertise. Zie ook de antwoorden op de vragen 64 en 69.
129.	Aanbestedingsdocument	Is er een standaardformat of referentie voor dataovereenkomsten waarmee binnen het programma gewerkt wordt, of wordt van de opdrachtnemer verwacht dit mee te ontwikkelen?	Zie het antwoord op vraag 25.